دەرهێنەر و بگیان ئێخستنا دەقی

دلشاد موسی

کـاریَ شـانـویـیَ وەکـو دەیَـنـە ئیـاسی ب کـاریَ کـوم.یَ کـو کـوم.ەکـا شانوەانـا یاریا شانویَ ئەنام ددەن. لَ بـەری ئـەڤ کـوم.ـە خـولَیَـکـبـدەت و کـارەکـیَ شـانـویـیَ ئـەنـام بدەت و ل سـەر دەنیَ شـانویـیَ بیَنـە ئیشـانـدان، دەرەیَـنـەر رادبـیـت ب مـەلـبـذارنـا دەڤیَ رەخنەیَ دا ئاڤبن(.

ئـشـنـی دەرەیَـنـەر دەڤـی دەمـەلبـذیَـریت دکـەڤیَـنـە دڤـونـاغـا کەزاخنـا دەڤی دا و سەر ذنوی وەکی وی دەڤیَت ب و ئـاڤا دکـەت و ضەنـدین دیـالـوکیَت کـو دەرەیَـنـەر دبـینـیت زیَـدەنـە لدەت و جـاران مـنـدەک کـەسـایـەنـی ذی دەیَـنـە لدان وەک کەسـانیَن لوەکـی وَین سەرەکـی ذ ئەیَ لدانیَ دبـیَ بـەمـرنی ضـونـکـی دنـاڤ سـەڤـایـیَ شـانـوەیَـریَ دا رەڤـەزیَ.

ئا بریاریَ ل سەر ددەت، ئەو ذی ئشـی خانـدنـەکـا مونـەری و رەخنـەی یا زیَدە.

ل ئیَـرە شـارەزایـا دەرەیَـنـەری دەمـەلبـذارنـنـا دەڤیَ شـانـوەیَـریَ ذ نـیـشـکـەکـی طـە دەیَـت، یـان مـەلبـذارنـنـاوی یـە... دەمـا دەرەیَـنـەر رادبـیـت ب کـاریَ لیَـڤەریـانیَ و دەسـنـیَ وی دکـەڤیَـنـە ل سـەر دەڤـەکـی و بریـاریَ ل سـەر ددەت، ئـەڤ بریـارە و مـەلبـذارنـنە ذ نیـشـکـەکـی ئا نـاەیَت و نـەیـدانـابـیت، بـەلکـو دوو ئـالکـەریَن طـرنـڤـیَـن مـەیـن دبـنـە ئـەڤـەر و ریَ خوشکـەر ئـەوذی ئالکـەریَن نـانخوی و دەرەکـی نـە. ئـالکـەریَ نـاڤخـوی یـیَ طریَـدایـە ب نـاڤخویـا، ئانکـو ب ناخ و دەرون و بـیو رایَـن درەیَـنـەری ئـە. ضـونکـی دەرەیَـنـەر وەک بونـە وەرەکـیَ مـزرڤان و خو ئـاڤالکری ل سـەر مندەک بنـەمـا و نیَـڤـەمـان و ئـەو بنـەمـا و نیَکـەمـە دزانن ل سـەر ئـەنـدیـشـە و جـیـمـانـا دەرەیَـنـەری یـا بـەرزە کـو دبیَذنیَ)لشعور(، نـە مەر ض کـارەکـیَ بیت دیَ شیَت ئەنام دەت، ئەر دڤەل ناڤیَ وی نەڤون.

و ئالکـەریَ دوویَ یـیَ طریَدایە ب ویَ ذیَنـڤـەمـا دەرەیَـنـەر نیَـدا دذیت و ویَ ڤـونـاغـا دەمـی کـا د ض ڤـونـاغـدا دبـەزیَن و یـا نیَـدڤـی ضیـە و ض جـورە بـابەت خـزمەتـا کـومـەلـڤـەە و ذیواریَ وی دکـەن. لەورا رەخنـەڤـریَ مـەجـەری)لـوکـاش.ی(دبیَـذیت)... مـەرکـارەکـیَ ئەدەبی ئەر دضـارضـوڤی خو دەرکـەت و نـەشیـا خزمـەتـا ذیَـواریَ خو بکـەت ض جوانی دوی کـاریَ ئەدەبی دا ناین(.

ئـشـنـی دەرەیَـنـەر دەڤـی دەمـەلبـذیَـریت دکـەڤیَـنـە دڤـونـاغـا کەزاخنـا دەڤی دا و سەر ذنوی وەکی وی دڤیَت ب و ئـاڤا دکـەت و ضەنـدین دیـالـوکیَت کـو دەرەیَـنـەر دبـینـیت زیَـدەنـە لدەت و جـاران مـنـدەک کـەسـایـەنـی ذی دەیَـنـە لدان وەک کەسـانیَن لوەکـی وَین سەرەکـی ذ ئەیَ لدانیَ دبـیَ بـەمـرنی ضـونکـی دنـاڤ سـەڤـایـیَ شـانـوەیَـریَ دا رەڤـەزیَ.

)مـەلـەل(ئـەلـەکـیَ ئـرنـڤـە و ئیـنـەکـیَ مـەزن ئـیَ دەیَـنـە دان دا کـو ئـەیـدا نـەبـیت و مـەردەم دەرەیَـنـەر بـزاڤـیَ دکـەن خـوش)مـەلـەل(ڤـورنـال بکـەن ذ بەر ئەیَ ضەنـدیَ دیالوکا زیَدە و ەانن و ضـونا ئەکـنـەرا یا دووبارە)مـەلـەل(ضیَ دکـەت و ذ کـریـارا درامـی ئـەدبیت و ئەلـەک جـاران دبیَنە زیَدەئاڤی دکریارا درامـی دا. مـەروەسـا شـروڤـەکـرن وراڤـکـرنـا دەڤـی دەست نـیَ دکـەت و ئـەڤ شـروڤـەکـرن و راڤـەکـرنـە د دەڤـیَ شـانـویـیَ دا مـیـنـا نـرت نـرنـکـرنـا کـەرەسـنـەکـی و دووبـارە لیَـڤـدانـا وی کـەرەسـنـەی دەیَت. دڤـیَ کـریـاریَ دا درەیَـنـەر ب مـویـرانـی ل سـەر مـنـدەک خـال دراوەسـنـیت ذ وانـا مـەڤـرکـی و ذیَـدەر و دەم جـمـیَـن نـەیـدابـونـیَ و خالیَن ئوومـریَنیَ. دیـسـان کـا ض جورە مـەڤـرکـیە، ضـونکـی مـەڤـرکـی دبیَنە دوو جـور، مـەڤـرکـیـا دەرونـی و یـا دیت یـا دەرەکـی. مـەڤـرکـیا دەرونـی ب دەرون و نـاڤـیَ کـەسـانـیَ ئـە یـا ئـریَـدایـە و مـەڤـرکـی ذ مـەلـضـونیَن نـاڤخـویَن کـەسـانـیَ نـەیـدا دبیت. مـەڤـرکـیـا دەرەکـی ذ ئەنامیَ کـریارەکـا بەرامبەر نـەیدا دبیت.دیسـان خانـدنـا کـەسـانـیَ ب مـەمـی رەمـنـدیَن خوئاڤ دڤـەل نـەڤـن و دیـالـوک و ئـریَیَن شـانـوئـریـیَ دڤـەل دیـنـنـا بـەایَیَن جوانیَ یَیَن دەڤـی.

مـوسـان دەرەیَـنـەر دەڤـی بـەرەمـەڤ دکـەت و ل سـەر کـار دکـەت. لـئـیَرە ئەم دشیَن بیَذیَن دەرەیَـنـەر دڤـەل دەڤـی د دوو ڤـونـاغـادا دبـوریت ڤـونـاغـا ئیَـکـیَ ڤـونـاغـکـا زارەکـیـە و یا دوویـیَ ذی یا ئـرالـکـنـیکـیە و دەق ب طـیـان دکـەڤیت و دەیَـنـە لـەشـکـرن ل سـەر دەنـیَ شانـویَ. و ئەنـد دەق دئاسـنـەکـیَ نـزم و لـواز دا بیت ئـونـوم.انـیکـی دیَ کـارەکـیَ لـواز ذیَ ئەیدا بیت، لَ ضەنـد ئـاسـنـیَ دەڤـی یـیَ بـاش بیت دیَ کـارەکـیَ بـاش ذیَ مـیَـت و طـەر دەرەیـنـەر یـیَ داەیَـنـەر نـەبیت ض دەق یـیَ لـواز بیت، یـان یـیَ بـاش بیت نـابیت مەرج کـو لـواز یـا کـاری ذ دەڤی یە وەکی مە ل سـەری ئامادە نـیَ دای.